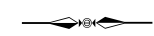

מסורת הש"ס

א) (והיותו ו: מיר כא: תמורה טו. טז. כא:), ב) (נמשנה לימא ופסח לך), ג) דמייל משום דביימא היא), ד) (א תמורה יד., ו) [מוסף תמורה פ"א הי"ז ע"ש], ו) [מוסף שם שבת קמז. ופ"ק, ו] [ע"י מוס' פסחים ע: ד"ה מ"ט], ז) [מוסף פ"ג הי"ז לקמן סה. שבועות יא. הויות ו.], ח) [ז"ל אלעזר], ט) [תמורה ג.], י) [דההיא עולה היו ופ"י אס ביאל על שבת שיער בע"ז פסח על ציצית באש על פסח כ"ל דה"ש מתי"ח].

תורה אור השלם

- והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום קטור אל שפת הירדן וידר את עצי ציצית באש על שפת הירדן ישרה: ויקרא ד יב
- ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הרבא את דמים לכפר בקדש יוציא אל מחוץ למחנה וישורף באש את פרשתם ואת שפדם ואת פרשתם: ויקרא טז כו
- בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה: ויקרא טז ג

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה חגיגה. מפרש לקמיה. י"ב דף נה ע"א:
ב) ד"ה דלא מייתי כ"ו בענין דהאי מורידא דלמתי:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה דלא מייתי כהנים וכו' י"ב של כהנים.
ב) ז"ל לכההים:

תוס' ישנים

ושעמיך הא דתניא גרסינן דאניה משנה. וא"ת ליקשי ליה מהפתי כ"ג (דלמתי) [דלמתי] של צבור נשאו משלו ולא שייכי מיני נשואי הכהנים אלא מילוי של אהרן דהשקין לתמן בשמעתין קרבן יחיד. ו"ל דכיון שקריבין עס מנחת צבור קרי ליה קרבן צבור. ועוד דלמתיין כהתכלל [נמנות לל] כד"ג שמת וילא מנה אחר מחמיא שמיילין פתיחין משל צבור. ור"ש אומר ידעו עד שיסתאבו. הקשה ריב"א מ"מ מה מירן למעלה חטאת צבור ויחלן ואל למיתא אולא. נהי דלא למיתא אולא מ"מ רועה היא. וקשה להי מתי (לעיל דקמתי) ונעילין קאמין שמתכפרים נה. ומירן דהא דלמתיין רועה היא הילכ שמתכפרו נה ככר. אכל הילכ שמתנת עניין להקריב עלה מתכפרו נה אחיו הכהנים לא לערייה נמי אולא. וריבוי אומר כי אין לירך לא דהא דלמתיין לעיל חטאת צבור שמתו בעליה לא למיתא אולא הייט לכ"ע אפילו לרבי יהודה (ויהס) [דמתן] מיירי בזמנו בעליה ויהא לא מתה צבור לטוס מתא דלין צבור מתים כדפסקין ב"ק כפ"ק דהויות [ו] א. כפר לעמך ישראל אשר פדים. רמיה כפרה ו משכפר על יולא מתים. ואפילו לרבי יהודה מייתי לה התם. והוי כפר העלם דכר על צבור שמת אחד מן הצבור דקריב. ים לתמוה למא הויכר בכל (ווס)

[פסם] פר העלם דכר על צבור שמת מוכיר בלשון רבים ואע"פ שלא היה כי אם אחד. ושמא לא יחא ליה לשמא (לארוכי) [לאדכורי] פר בלשון רבים וומר פרי העלם דכר על צבור. אכל אי הוה אחר פרי ע"י היה מוכרים בלשון רבים כמו שעירי. אכל פרי העלם אינו לשון יפה. [ואי תיבא שאין חטאת ציבור מתה. פי' רב עמרם וו]אל יתכן כן לעיל אלא אימא שאין חטאת שותפין ממה, דפרי על אהרן חטאת שותפין היא. ובאי נפקא מינה דלא מיירי בהניב פר בהוראה. דלאו צבור ניסו. וקשה לרבינו הא נפקא מינה עובא. דאי על צבור הוא אינה מתה דלין מיתא צבור ונפקא לן בפ"ק דהויות [ו, א] ח. מכפר לעמך ישראל. ואי של שותפין היא ממה שמתו בעליה דנצבור דוקא תפוקין מההוא קרא, דהכי משמע בפס"ק דהויות [ו, א] ח. דמינא התם מת אחד מבי"ד פטורין, אחד מן הצבור חייבין. ומוקי לה רב כרבי מאיר. ומתקף לה רב יוסף (דלמא) [דעקמא] כרבי שמעון דלמר בי"ד מציילין עס הצבור, מת אחד דלמר חטאת שותפין לאו למיתא אולא דמינא פר ושעיר כו'. פירוש וא"כ לר"ש מת אחד מבי"ד חייבין. אכל לרי יהודה [דקאמין] ימותו ים חילוק דחטאת שותפין ממה וכן מת אחד מבי"ד פטורין. אכל גבי צבור אין מיתא צבור דלרבי [יהודה] נמי אמרין לעיל האי עעמא, וא"כ על כרחין נפקא מינה טובא לרבי [יהודה], ועוד לר"ש גופיה נמי ממה דמשמע דלירדיה נמי ים חילוק בין חטאת שותפין לכל צבור, דנהי דס"ל דחטאת שותפין אינה מתה אלא רועה כשמתכפרו בעליה, מ"מ ים חילוק דהיכא דמת אחד מהם ס"ל שפיר שאינה קריבה אכל צבור אינה דמית בשביל מיתא האחד, אכל שותפין נדמית, דמהיכא חמין לן דקריבה, ועוד מימא (אמינא) [מנא] ליה לאביי התם דלר"ש נמי מת [אחד] מנית דין חייבין משום דלית להו בזה ביימא דלין חטאת שותפין ממה והלא מ"מ לא [קרינה]. ומיחו אומר רבינו

הוציאו לו פרק חמישי יומא

והוציא אם כל הפר. אלמא לאחר שחטא פר קרי ליה: **שיוציא אם כולו**. מירוצא הוא כלומר לאו דליקרי פר אלא הכי קאמר יוציא את כל הנשאר ממנו: **ואם פר החטאת**. קושיא הוא והכתיב (ויקרא טו)

ואת פר החטאת גבי יום הכפורים ולאחר מתן דמו משמע קרא

להוציאם לשריפה: **עצור ובשר ופרש**. היכא דמשמע קרא בגוף הפר שעורו ובשרו ופרשו כולן יחד כי התם כולי עלמא לא פליגי דמיקרי פר: **כי פליגי**. לגבי זילת פנים שאינו מכניס שם אלא הדם: **זמה הוכשר לבא**. מה יעשה כדי שיהא ראוי ליכנס יציא פר חי לעזרה ויעשה עבודות שבענין: **וסיפוק ליה**. בעינן דזעינן לעיל דעל כרחין אין אחר נכנס בשחיטתו דהא חטאת שמתו צעליה היא: **חטאת צבור היא**. הואיל ועליו ועל אחיו הכהנים צא (ועל כל קהל ישראל) דכתיב וכפר צעדו ובשר צימו (ובשר כל קהל ישראל) (סס): **אמר לו רבי מאיר**. בזמנ' תמורה (דף יד.) היא: **לאו מכלל דאיכא למאן דאמר דלצור**. לאו מכלל דשמעיה לתנא קמא דלמר דלצור היא וייחיו טעמא דדמי: **אמר לו רבי יעקב**. לתנא קמא דר' מאיר דריייהו לצור תנא קמהדרי דלמר קרבן צבור דוחה קרבן יחיד אינו דוחה: **חגיגה**. מפרש לקמיה (ס) מאי טעמא קרי ליה קרבן צבור: **חגיגה** **כאן גדול**. זמנן קבוע בכל יום כתמיד חגיגה אין זמנה קבוע לדחות שבת שהרי יש לה משלומין כל שצעה: **כונן ימוסו**. דהויא לה חטאת שכלפרו צעליה וחמש חטאות ממות מלך חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ושכפרו צעליה ושעברה שנתה: **שאין חטאת צבור מסה**. וכי גמירי חמש חטאות ממות ציחיד גמירי: **לנדבה**. לקין המוצא והיא קרויה נדבה צבור וצאה מן המותרות של כל הרועות האמורות בכל מקום: **ה"ג ופסניא פר יום הכפורים ושעיר יום הכפורים: שאין חטאת שותפין מסה**. דרבי שמעון סבר חמש חטאות הממות צדח מקום אגמרינהו רחמנא למשה מה תמורת חטאת מתה לימא בשותפות שאין קרבן השותפות עושה תמורה (י) דכתיב ואם המר ימיר (ויקרא ס) לשון יחיד אף כולן אינן ממות צלצור ולא בשותפין אפילו המנזות כהן והכי מפרש בהויות (י.): **ומאי נפקא מינה**. כיון דסוף סוף לאו למיתא אזיל ושפיר תריך רב עמרם לעיל להא דקשיא לן תיפוק לי דחטאת שמתו צעליה היא מאי נפקא ליה לרבא לסקוליה לרב עמרם ממאי דקרייה חטאת צבור ולאו קומי' בחטאת השותפין: **דלא מייתי כהנים פר בהוראה**. כלומר בצעיין ודאי (ו) מודיין דמתכריז בין אי איקרי חטאת צבור בין אי איקרי חטאת השותפין אכל לא ניתא ליה לרבא לקריתן צבור כדי שלא יאמרו התלמידים שאם הורו בית דין אי של כהנים לעצור על אחת מן המנזות ועשו כהנים על פיהם שיהו מציאין פר העלם דכר כחחד מכל השבטים דקיימין (ו) (הויות דף ה:): **שבת אחד איקרי קהל אלא אותן שנטלו נחלה: קהל** (לדברי

הוציאו לו פרק חמישי יומא

ג.

איתיביה רבי יצחק נפחא דרבי אמי והוציא את כל הפר. הכא משמע דלמאן דלמר אפילו דזמו של פר מיקרי פר אפילו לאחר זריקה דהאי קרא לאחר זריקה איירי והא דפריך לעיל גבי פסח עד שזרק מיצעי ליה לאו משום דלאחר זריקה לא מיקרי שה אלא משום דצמר זריקה דכבר נעשה עיקר כפרה זמה היא נמנה עליו ומו לא מיקרי בעליו:

ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת. והכא ליכא למימר שיוציא את כולו כל מה שנשאר מן הפר שהיה כבר דהא לא כתב כל דכתיב צפר כהן משיח והא דלא פריך מולקח מדם הפר דהא חילטרין לנדדרשין בפ"ג דזוחים (דף כה:): הצורם לחון הפר ואח"כ קיבל דמו פסול שנאמר מדם הפר הפר שהיה כבר פירוש ממייס: **חטאת צבור היא וצא למיתה אולא**. מיתמה לי אכתי מיקשה ליה נהי דלא חולא למיתא הא רועה היא דהא ר"ש דלמר לקמן דלין חטאת צבור מתה קאמר ירעו עד שיסתכלו ונראה לי דיש לומר דההיא רעיה דרצנן היא ולא גזור אלא כעין ההיא דלקמן דנתכפרו בעליה צלחר לגמרי כיון דכיוציא ליה בחטאת יחיד מתה אכל הכא דלא מתו כל צעליה לגמרי שהרי אחיו הכהנים קיימין ועוד דכהן גדול אחר חטאת יחיד לא גזרו: **פר העלם ש' צבור ושעירי עבודת כוכבים**. צלל דוכתא נקט פר לשון יחיד ושעירי עבודת כוכבים לשון קריבה ותימא הוא אמאי אי' כמאל דלמר בפ"ק דהויות (דף ה.) דכל שצט ושצט מציא שעיר צעדות כוכבים ולהכי נקט לשון רבים אס כן נימא נמי פרי העלם דכר דסצינא ליה דצשאר מנזות כל שצט ושצט מציא פר ונראה לי דסצינא ליה כל שצט ושצט מציא שעיר אולא דלא נקט פרי העלם דכר משום דלא פסיקא ליה דלמי למיטעי למימר דליירי נמי צפר שמציא צבור צעדות כוכבים וזה אינו ^ו דההיא עולה הוי הלכך נקט פר דלא נימו למיטעי:

והתניא פר ש' יום הכפורים ושעיר ש' יום הכפורים

כו'. ה"ג רש"י ובספרים ישנים יש והא קמי ולהכי ל"ג ליה דוהא קמני משמע והא קמני צברייתא דלייתין ככר וזה אינו דאי מיתני' הכי פר של יוה"כ ושעיר של יום הכפורים צמאי טעי מעיקרא דשני ליה אשעיר אלא דהאי והתניא גרסינן וצרייתא אחרתיה היא צעלמא דמתיא הכי ולא דהיא דלעיל היא:

ונפקא מינה דלא מיירי בהניב פר בהוראה. הא דלא קאמר דנפקא מינה לשהדורי אטהורים דאי קרבן צבור הוא לא מהדרינן ואי דשותפין הוא מהדרינן כדמשמע בפ"ק (דף ו:) דדווקא צלצור היתר היא ומו לא לא צאל יחיד ולא צאל שותפין ורבא דהכא סצינא ליה התם טומאה היתר היא צלצור וי"ל משום דר"ש קאמר הכא אין חטאת צבור מתה וזרין להגיה נמי דצצורו **לדברי**

מינה דלא מיירו כהנים פר בהוראה. כדגרסינן בהוראות פרק ראשון, א"ל אביי לרב יוסף שמענא ליה לרי' שמעון דאמר חטאת השותפין לא אולה למיתה, דתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי ר' יהודה, ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, א"ל רב יוסף כהנים קאמרת שני כהנים דבהניס עם לעצמן איקרו, שנאמר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. אלא מעתה ולייתו פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי, אי הכי נפישו להו פרים כו'. ופושטה היא. בעי ר' אלעזר

עין משפט

גר מצוה

כא א מיי פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הל' ח:

כב ב מיי פ"ז מהלכות תמיד הלכה ד ופ"ד קהל' צילת מקדש הלכה ט:
ג א מיי פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הל' ג:
לא ד מיי פ"ה מהלכות עבודת יו"כ הלכה יג:

מוסף רש"י

הובא בסוף התוסכת

רבינו חננאל

ומתבינן תוב והוציא את כל הפר כו'. ופריך רב פפא בעור ובשר ופרש כולי עלמא לא פליגי דאיקרו פר, כי פליגי פליגי דתניא ר' אמי אמר לא איקרו פר, וירש לקיש ור' יצחק נפחא אמרי דאמר רב נמי איקרו פר, הא דתו רבי תניא ר' אמי ואמרי במה הוכשר אהרן לבוא אל הקדש כפר בן בקר לחטאת, ולערס כדאמרין בפר ולא ברמו של פר. ואשקינן למאן דאמר בפר ואפילו ברמו של פר, היאך מקריבין זה הפר וכבר מת בעליו, וקימא לן דחטאת שמתו בעליה למיתה אולא ולא קריבה כלל. אמר ליה רבין רב בר אדא לרבה הכי אמרי תלמידין אמר רב עמרם זה הפר חטאת צבור הוא וחטאת צבור לא אולה למיתה אלא קריבה משום דלא איפשר שמוות ציבור כולי. דתנן בתמורה פרק ב' א"ר מאיר והלא פר יום הכפורים וחביתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הן ודוחין את השבת ואת הטומאה, לאו מכלל דאיכא תנא דתני דאינון קרבן ציבור. ואתמתינן ולטעמך הא דתניא אי' יעקב והלא פר העלם דכר של ציבור ושעירי ע"י תחגיגה דקרבן ציבור הן. ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה מכלל דאיכא תנא דתני הני דקרבן יחיד נבהו. אלא ר' מאיר ור' יעקב [קמהדרינן] להאי תנא דתני בכתובותין במסכת תמורה יש בקרבנות הציבור מה שאין בקרבנות היחיד, בקרבנות הציבור דוחין השבת והטומאה, וקרבנות יחיד אין דוחין לא שבת ולא טומאה. ואמר ליה ר' מאיר כללא הוא ביחיד, והרי פר יום הכפורים כו', וא"ל ר' יעקב כללא הוא בציבור, והרי פר העלם דכר של צבור כו', אלא אי שמיך לך כללא דאשעיר אלא דהאי והתניא גרסינן וצרייתא אחרתיה היא צעלמא דמתיא הכי ולא דהיא דלעיל היא:

אמר ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, ור' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת ציבור ממה. תנא אילו התנאים אומרים כי פר יום הכפורים חטאת ציבור היא. ודחינן מאי פר, ופר העלם דכר של צבור כו'. והתניא בהדיא פר של יום הכפורים ושעיר מן ששונה כי פר יום הכפורים חטאת, אלא תני שאין חטאת השותפין ממה. למאי נפקא דאמר חטאת השותפין לא אולה למיתה, דתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי ר' יהודה, ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, א"ל רב יוסף כהנים קאמרת שני כהנים דבהניס עם לעצמן איקרו, שנאמר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. אלא מעתה ולייתו פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי, אי הכי נפישו להו פרים כו'. ופושטה היא. בעי ר' אלעזר

אמר ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, ור' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת ציבור ממה. תנא אילו התנאים אומרים כי פר יום הכפורים חטאת ציבור היא. ודחינן מאי פר, ופר העלם דכר של צבור כו'. והתניא בהדיא פר של יום הכפורים ושעיר מן ששונה כי פר יום הכפורים חטאת, אלא תני שאין חטאת השותפין ממה. למאי נפקא דאמר חטאת השותפין לא אולה למיתה, דתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי ר' יהודה, ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, א"ל רב יוסף כהנים קאמרת שני כהנים דבהניס עם לעצמן איקרו, שנאמר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. אלא מעתה ולייתו פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי, אי הכי נפישו להו פרים כו'. ופושטה היא. בעי ר' אלעזר

אמר ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, ור' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת ציבור ממה. תנא אילו התנאים אומרים כי פר יום הכפורים חטאת ציבור היא. ודחינן מאי פר, ופר העלם דכר של צבור כו'. והתניא בהדיא פר של יום הכפורים ושעיר מן ששונה כי פר יום הכפורים חטאת, אלא תני שאין חטאת השותפין ממה. למאי נפקא דאמר חטאת השותפין לא אולה למיתה, דתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי ר' יהודה, ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, א"ל רב יוסף כהנים קאמרת שני כהנים דבהניס עם לעצמן איקרו, שנאמר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. אלא מעתה ולייתו פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי, אי הכי נפישו להו פרים כו'. ופושטה היא. בעי ר' אלעזר

אמר ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, ור' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת ציבור ממה. תנא אילו התנאים אומרים כי פר יום הכפורים חטאת ציבור היא. ודחינן מאי פר, ופר העלם דכר של צבור כו'. והתניא בהדיא פר של יום הכפורים ושעיר מן ששונה כי פר יום הכפורים חטאת, אלא תני שאין חטאת השותפין ממה. למאי נפקא דאמר חטאת השותפין לא אולה למיתה, דתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי ר' יהודה, ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, א"ל רב יוסף כהנים קאמרת שני כהנים דבהניס עם לעצמן איקרו, שנאמר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. אלא מעתה ולייתו פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי, אי הכי נפישו להו פרים כו'. ופושטה היא. בעי ר' אלעזר